

УДК 378.091.33-028.22:81'243

Петько Л. В.

АКТУАЛЬНІСТЬ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЧИТАННЯ ТЕКСТІВ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ ШЛЯХОМ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО ІНШОМОВНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ УНІВЕРСИТЕТУ

Статтю присвячено розгляду актуальності навчання студентів читання іноземних текстів шляхом формування професійно орієнтованого іноземного навчального середовища в умовах університету. У своїх наукових пошуках автор спирається на широку експериментальну базу, отриману науковцями США, України у напрямку вивчення стану читацької компетенції студентської молоді. У статті автор наголошує, що для досягнення навчальної мети актуальним є формування професійно орієнтованого іноземного навчального середовища, в якому будуть взаємопов'язані як дидактичні принципи, так і методичні засади системи навчання іноземних мов і культур. Підкреслюється, що навчання читання тісно пов'язане з дидактичними функціями автентичних іноземних текстів, їх складністю і доступністю в процесі смислового сприйняття, з відбором текстів та організаційними формами читання текстів.

Звертається увага на формування моральних цінностей у молоді, де суттєву роль відіграють навчальний заклад, в якому отримує освіту студент, та література.

Ключові слова: університет, студенти, текст, іноземна мова, читацька компетенція, професійно орієнтоване іноземне навчальне середовище.

У площині окресленої назви статті привертає увагу щорічна аналітична доповідь (листопад 2007) науково-аналітичного відділу Національного фонду підтримки мистецтв США, представлені результати якої спираються на масштабне загальнонаціональне дослідження, проведене федеральними агенціями США та науковцями стосовно читання американців. Було виявлено характерне загальне зниження інтересу до читання як серед підлітків, так і дорослих жителів США. До того ж погіршуються навички читання і зменшується потреба у регулярному читанні серед студентів ВНЗ. Як зазначають дослідники, такий стан може призвести до відчутних соціальних, економічних, культурних і громадянських наслідків. Соціологи встановили стійкий зв'язок між читанням і кар'єрою людини: зниження рівня читацької компетентності і культури письма зменшують шанси досягти успіху на ринку праці. Слабкі навички читання корелюють із зниженням рівня фінансового і службового становища, тоді як звичка до щоденного читання суттєво корелює із кращими читацькими навичками і більш високими академічними досягненнями.

Американські науковці дійшли висновку, що життя людини суттєво

залежить від того, читає вона, чи ні, а якщо читає, – то наскільки багато і часто. Читання змінює життя людини незалежно від її суспільного становища: регулярне читання підвищує не тільки академічний та економічний успіх, а й пробуджує людину в соціальному і громадянському відношенні. Читання корелює з усім позитивним, що є в особистій і соціальній поведінці індивіда. У Доповіді беззаперечно наголошується на виключній важливості читання для вільного суспільства і підкреслюється, що читання виступає незамінним засобом формування творчої, активної особистості. Ніякі суперелектронні медіа не замінять тих інтелектуальних зусиль, які є обов'язковими супутниками постійного читання, що ініціюють і впливають на розвиток особистості. Загальний занепад читання представляє в США серйозну національну проблему, що призведе до великих економічних, соціальних і громадянських труднощів.

Американські науковці визначили, що майже половина американців у віці від 18 до 24 років “не читають книжок заради задоволення”, тоді як відсоток респондентів, що читають “просто так” у віці від 18 до 24 років, знизився на 7% з 1992 по 2002 рр. (було 59%, стало 52%).

До того ж, за даними на 2005 р., навчання в коледжі не гарантує читацьку активність. Хоча читання тісно пов'язане з освітнім рівнем, відсоток студентів, які читають художню літературу, знизився на 15%. Протягом тижня 65% першокурсників читають менш години або зовсім не читають, що цікаво, – відсоток серед тих студентів, які перестали читати після закінчення школи, збільшився на 18%. Кожен третій з респондентів-студентів, який довчився до випускного курсу, зазначив, що взагалі нічого не прочитав заради задоволення протягом тижня (як було зазначено в анкеті опитування респондентів).

Встановлено, що суттєво знизилася читацька компетентність серед студентів американських ВНЗ (на 20%-23% з 1992 по 2003 р. (бакалаври – 23%, аспіранти – 20%). Також було акцентовано увагу на те, що читачі художньої літератури (43%), ніж ті, що не читають (16%), удвічі більше займаються добродійною і благодійною діяльністю [8].

У площині розгортання нашого дослідження звернемо увагу на визначення роботодавцями недостатніх навичок (percentage of employers who rate job entrants as deficient in applied skills) у молодих спеціалістів (випускників ВНЗ): письмова комунікація – 28%, лідерство – 24%, професіоналізм, трудова етика – 19%, креативність, інновації – 17%, навчання впродовж життя (тобто розуміння працевлаштованої людини необхідності отримувати нові знання протягом усього життя), вміння керувати собою (lifelong learning/self direction) – 14%, здатність до критичного мислення, розв'язання проблеми (critical thinking/problem solving) – 70%. Підкреслимо, що тільки 4% “продвинутих” читачів (proficient readers)

поскаржилися на обмеження у кар'єрному зростанні.

При цьому слід врахувати, що вузька спеціалізація залишається позаду, майбутнє – за глобальним, всеохоплюючим мисленням. У науці вже зараз на перше місце виходять інтегровані галузі знання: соціолінгвістика, психолінгвістика, педагогічна психологія, соціальна філософія і т.ін. Змінюється специфіка виконання людьми своїх функціональних обов'язків, графіки роботи стають гнучкими і персоналізованими [2, с. 43].

Слід також узяти до уваги дані соціологічного опитування серед молоді України “Як Ви зазвичай проводите вільний від навчання час?” у 2011 р. [6, с. 22], 2012 р. (“Молодь України” [3]) та 2013 р. (“Сучасна молодь України: вільний час” [5]). Кількість респондентів склала 1500 серед молоді у містах з населенням понад 100 тис. чол., у 24 областях України та АР Крим. Похибка репрезентивності дослідження не перевищує $\pm 2,5\%$ (табл. 1).

Винагідно зазначимо, що із запропонованих видів діяльності (16 пунктів) читанню газет, журналів, книг респонденти відвели 11 місце. До того ж, якщо у 2011 р. позитивно відповіли 43,8%, у 2012 р. відповідь склала 20,1% (показник знизився на 23,7%), то у наступному році показник знизився на 1,5% (18,6%). Якщо порівнювати з 2011 р. і 2013 р., то різниця за ці три роки склала 25,2% – це досить великий відсоток зниження інтересу до читання літератури серед молоді.

Таблиця 1

*Відповідь на запитання
“Як Ви зазвичай проводите вільний від навчання час?” (у %)*

№	Види діяльності	2011 р.	2012 р.	2013 р.
1.	Зустрічаюся з друзями	79,9	76,9	70,2
2.	Граю в комп'ютерні ігри, проводжу час в Інтернеті	51,0	41,7	42,6
3.	Гуляю по вулиці, у парку	37,8	38,1	36,7
4.	Займаюся домашніми справами	45,5	37,7	35,8
5.	Слухаю музику, радіо	50,4	38,7	32,6
6.	Займаюся спортом	33,5	29,7	30,9
7.	Відвідую кафе, бари, ресторани	37,7	23,1	29,6
8.	Дивлюся вдома телевизор	30,1	31,1	26,3
9.	Відвідую клуби, дискотеки	28,4	21,1	24,6
10.	Відвідую кінотеатри	38,4	17,4	19,6
11.	Читаю газети, журнали, книги	43,8	20,1	18,6
12.	Підвищую свій рівень знань (курси, приватні уроки, займаюся самостійно)	24,1	13,2	15,4
13.	Відвідую театри, концерти, виставки	27,2	10,0	13,6
14.	Займаюсь хобі, художньою творчістю	25,5	10,7	11,3
15.	Ходжу до церкви, релігійної общини	12,2	3,9	4,1
16.	Інше	1,4	1,2	1,9
17.	Я не маю вільного часу	0,6	0,5	0,5
18.	Складно відповісти	1,0	0,5	0,8

Водночас привертають увагу показники частотності читання художньої літератури, занять спортом, відвідування кінотеатрів та театрів українською молоддю згідно з опитуванням серед 1500 респ., проведеного у 2012 р. (табл. 2).

Отримані результати взагалі та 13,9%, зокрема щодо читання художньої літератури за відповідь “Мене це не цікавить” (читання), виявили досить тривожний результат щодо читацької мотивації молоді.

Таблиця 2

Частотність читання художньої літератури, занять спортом, відвідування кінотеатрів та театрів

№	Частотність	Читає художню літературу	Займається спортом	Відвідує кіно	Відвідує театри
1.	Кожного дня	7,2	17,7	0,3	0,1
2.	Раз на тиждень	7,8	10,1	3,1	1,0
3.	Деякі рази на тиждень	14,0	31,1	3,0	0,8
4.	Раз на місяць	10,4	8,2	18,6	6,5
5.	Деякі рази на місяць	12,7	10,7	14,4	3,0
6.	Раз у півроку	8,2	3,0	17,6	11,4
7.	Деякі рази у півроку	8,5	2,2	13,0	10,2
8.	Раз у рік	5,6	2,1	10,8	14,5
9.	Раз у декілька років	5,7	2,1	6,1	14,0
10.	Мене це не цікавить	13,9	7,7	6,1	26,4
11.	Складно відповісти	6,0	5,1	7,0	12,1

Джерело: Молодь України [Електронний ресурс]. – Режим доступа : http://institute.gorshenin.ua/researches/108_molodezh_ukraini.html [3].

На питання “Книгам якого літературного жанру Ви віддаєте перевагу?” було надано такі відповіді (1500 респ.): детективи – 28,2%, історичні романи – 21,2%, історії про кохання – 18,9%, подорожі, фантастичні мандрівки – 16,7%, наукова фантастика – 15,9%, гумористичні, сатиричні твори – 13,8%, класична література – 13,7%, поезія – 9,8%, інтелектуальна проза – 9,6%, література постмодернізму – 3,3%, читаю рідко – 17,0%, не люблю читати – 11,6%, складно відповісти – 2,4% [3]. Серед 13 показників “читання класичної літератури” посідає сьоме місце (13,7%), а в лідерах – детективи (28,2%) та історичні романи (21,2%). До того ж, отримано доволі високий показник серед респондентів “читаю рідко” (17,0%) та “не люблю читати” (11,6%). Згідно з результатами опитування

встановлено, що літературна класика сьогодні перебуває на периферії масового читання.

Американська молодь (15–24 років) у будні дні витрачає 7 хв. для читання, на вихідних – 10 хв. Відсоток серед 18–24-річних, які читають художню літературу, у 1982 р. склав 60%, у 1992 р. – 53%, у 2002 р. – 43% [8].

Разом з тим Т. О. Вдовіна дійшла висновку, що незадовільний рівень сформованості вмій читання текстів вказує на недостатній рівень розвитку у студентів читацької компетенції [1, с. 5].

Таким чином, маючи достовірну інформацію щодо читацьких пріоритетів сучасної молоді, можна констатувати стрімке зниження інтересу до читання, до літератури як до джерела пізнавальної та естетичної інформації, культурного і духовного розвитку особистості.

До того ж, за даними дослідження Інституту Горшеніна, проведеного у 2010–2011 рр. (кількість респондентів склала 5155 студентів з 22 вищих навчальних закладів України, Росії, Польщі та Казахстану), відповіді на запитання “Читаю газети, журнали, книги” розташувалися так: 56,2% (Польща), 46,4% (Казахстан), 43,8% (Україна), 37,7% (Росія) [6]. На жаль, українські студенти в цьому рейтингу опинилися на третьому місці.

Повертаючись до розгляду наповненості проведення вільного часу від навчання (*табл. 1*), друге місце посідає “гра в комп’ютерні ігри, проведення часу в Інтернеті”, коли павутиння web-сайтів поширює свій вплив на споживачів агресивної, аморальної маскультури, яка не розвиває й виховує особистість, а навпаки, руйнує її. Що стосується літератури, то їй відводиться одне з пріоритетних місць у функціонуванні освітньої та культурно-виховної систем, коли через зміст літературного твору визначається той обсяг цінностей, які одержує особистість на певному етапі навчання і виховання; окреслюється поле індивідуальних інваріантів розвитку людини.

Питанню аналізу й оцінки моральних цінностей серед молоді присвячено дослідження, проведене науковцями Інституту Горшеніна (м. Київ, жовтень 2011). Було опитано 1000 респондентів у віці від 18 років (Усі обласні центри України, м. Київ та м. Севастопіль. Похибка репрезентативності дослідження не перевищує +/-3,2%). На питання “Що для Вас виступає головним носієм моральних цінностей” отримано такі відповіді: сім’я – 83,2%, церква – 37,2%, навчальний заклад – 27,0%, література – 24,8%, кінематограф – 22,6%, держава – 21,3%, інше – 3,5%, складно надати відповідь – 2,4% [4].

Водночас, треба звернути увагу, що у процесі формування моральних цінностей у молоді, суттєву роль відіграють навчальний заклад, в якому отримує освіту респондент (27,0%), та література (24,8%). Розглядаючи ці

показники, ми погоджуємося з тезою, що “можливості використання художніх текстів у навчанні студентів вищої школи читання, які слугують розвитку їх читацької компетенції, потенційно невичерпні [1, с. 5]”. Додамо, що в такому аспекті навчання читання тісно пов'язане з дидактичними функціями автентичних іншомовних текстів, їх складністю і доступністю в процесі смислового сприйняття, з відбором текстів та організаційними формами читання текстів.

За результатами on-line анкетування, проведеного Н. Ю. Фоміних, студенти 1-2 курсів ВНЗ (72 респ.) вважають за необхідне володіти англійською мовою задля участі у дискусіях на професійні теми під час проведення конференцій, зустрічей (91%); спілкування з колегами на професійному рівні (89%), читання статей за фахом (70%), спілкування з носіями мови на побутовому рівні (71%), розуміння теле-, радіопередач (52%), читання художньої літератури, газет, журналів (47%); написання статей фахової тематики (45%); листування з носіями мови (39%), продовження навчання за кордоном (29%). Для успішного працевлаштування на міжнародному ринку праці інженеру з ІТ необхідне володіння англійською мовою на просунутому рівні. На вітчизняному ринку праці також відзначається залежність між рівнем іншомовної комунікативної компетентності й освітньо-кваліфікаційним рівнем фахівця [7, с. 5]. Разом з тим, відповідь студентської молоді щодо “читання статей за фахом” посіла 3-є (70%) місце, а “читання художньої літератури, газет, журналів” – 5-є (47%), різниця склала 23%. Звідси випливає, що студенти віддають пріоритет читанню іншомовної літератури за майбутньою спеціальністю.

Отже, на основі комплексного дослідження наукових розвідок вітчизняних та зарубіжних вчених до визначення становища з “читанням” у сучасному глобалізованому соціумі, ставлення студентської молоді до читання, ролі його у становленні молоді особистості та подальшому професійному зростанні, можна зробити висновки про необхідність розглядати навчання студентів читання іншомовних автентичних текстів як одну з умов формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища в умовах університету.

Тому ми цілком згодні з визначенням *читацької компетенції* як системи “якостей особистості, інтелектуальної та операційної сфер читача, що дають йому змогу вступати у взаємодію з будь-яким твором, змінюючи залежно від цілей читання та жанру твору, стратегії сприймання та розуміння тексту, оперувати його елементами, вести діалог з ним [1, с. 4]”. Водночас Т. О. Вдовіна наголошує, що формування і розвиток читацької компетенції студентів у вищій школі має діалектично суперечливий характер: 1) успішне формування цієї компетенції стає можливим за умови регулярного читання, яке супроводжується задоволенням естетичної та

пізнавальної потреб читачів-студентів; 2) таке читання стає реальним за умови сформованих у студентів умінь читання, які забезпечують адекватне розуміння тексту.

Очевидно, що однією з найбільш актуальних проблем сучасної системи освіти у процесі навчання іноземних мов є формування іншомовної компетентності у читанні серед випускників ВНЗ. Усі представлені вище дослідження, хоча і мають свою специфіку, сходяться у розумінні важливості читання, а також таких якостей особистості, як гнучкість і критичність в освоєнні професійної інформації, здібність до генерації нових знань, готовність до професійної діяльності в умовах динамічного середовища. Саме людина, яка читає, здатна забезпечити конкурентоспроможність країни в умовах глобалізації.

Формування перерахованих якостей у студентів можливе за умов реалізації певної освітньої парадигми, яка характеризується єдиною системою підготовки фахівців в умовах університету на єдиному масиві базового знання, в основі якої лежить і формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища в умовах університету, освоєнні сучасних методів і принципів роботи з навчальними технологіями, що безперервно розвиваються, підтримці стійкого інтересу студентів до пізнавальної діяльності у процесі навчання ІМ, що спрямовано на зміцнення інтелектуального потенціалу суспільства через отримання нових знань шляхом навчання іноземної мови, їх використання і підготовки майбутніх фахівців згідно з державною рамкою кваліфікацій: отримані знання орієнтовані на використання в інших галузях професійної діяльності (педагогіка, психологія, менеджмент, соціальне управління, історія, філософія, культурологія, релігізнавство, математика, фізика, виробничі технології, музичне мистецтво, хореографія, соціологія, дошкільна освіта, початкова освіта, комп'ютерні технології і т.ін.).

Питання відбору навчального матеріалу та визначення змісту навчання студентів читання іншомовних професійно орієнтованих текстів в умовах університету знайшли своє відображення у працях Г. В. Барабанової, Т. О. Вдовіної, Н. І. Гез, Г. А. Гринюк, З. І. Кличнікової, Л. Г. Кожедуб, К. Я. Кусько, Т. С. Серової, Н. В. Склярєнко, С. К. Фоломкіної, Н. В. Чепелевої, Ю. В. Чичеріної та ін.

Проте, незважаючи на теоретичні та практичні дослідження різних аспектів навчання студентів професійно орієнтованого іншомовного читання в умовах університету, на нашу думку, для досягнення навчальної мети актуальним є формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища, в якому будуть взаємопоєднуватися як дидактичні принципи, так і методичні засади системи навчання іноземних мов і культур. Тому, з огляду на викладене, і посилюється актуальність окресленої проблеми.

Використана література :

1. Вдовіна Т. О. Методика навчання майбутніх учителів іноземної мови читання англійських художніх текстів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Тетяна Олександрівна Вдовіна. – Київ, 2003. – 23 с.
2. Кузнєцова Є. В. Культура и язык как составляющие процесса глобализации: проблемы и противоречия на этапе наступления информационной цивилизации / Є. В. Кузнєцова // *Философские проблемы информационных технологий и киберпространства : Электронный научный журнал*, 2012. – № 1 (Декабрь) [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://cyberspace.pglu.ru>
3. Молодёжь Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://institute.gorshenin.ua/researches/108_molodezh_ukraini.html
4. Нравственные ориентиры украинцев [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://institute.gorshenin.ua/researches/98_nravstvennie_orientiri_ukraintsev.html
5. Современная молодёжь Украины: свободное время [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://institute.gorshenin.ua/researches/122_sovremennaya_molodezh_ukraini.html 1.04.2013
6. Студенти. Образ майбутнього. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://institute.gorshenin.ua/annuals/5_studentsi_obraz_budushchego.html
7. Фоміних Н. Ю. Визначення змісту іншомовної професійної підготовки майбутніх фахівців з економічної кібернетики / Н. Ю. Фоміних [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.uabce.edu.ua>
8. To read or not to read: a question of national consequence. Research report № 47, 2005 [Web site]. – Access mode : http://archive.org/stream/toreadornottorea00iyen/toreadornottorea00iyen_djvu.txt

References :

1. Vdovina T. O. Metodyka navchannia maibutnikh uchyteliv inozemnoi movy chytannia anhliiskyykh khudozhnikh tekstiv : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.02 / Tetiana Oleksandrivna Vdovina. – Kyiv, 2003. – 23 s.
2. Kuznyetsova E. V. Kultura i yazyk kak sostavlyayushchie protsessa globalizatsii: problemy i protivorechiya na etape nastupleniya informatsionnoy tsivilizatsii / E. V. Kuznyetsova // *Filosofskie problemy informatsionnykh tekhnologiy i kiberprostranstva : Elektronnyy nauchnyy zhurnal*, 2012. – № 1 (Dekabr) [Yelektronniy resurs]. – Rezhim dostupu : <http://cyberspace.pglu.ru>
3. Molodezh Ukrainy [Yelektronniy resurs]. – Rezhim dostupu : http://institute.gorshenin.ua/researches/108_molodezh_ukraini.html
4. Nravstvennye orientiry ukraintsev [Yelektronniy resurs]. – Rezhim dostupu : http://institute.gorshenin.ua/researches/98_nravstvennie_orientiri_ukraintsev.html
5. Sovremennaya molodezh Ukrainy: svobodnoe vremya [Yelektronniy resurs]. – Rezhim dostupu : http://institute.gorshenin.ua/researches/122_sovremennaya_molodezh_ukraini.html 1.04.2013
6. Studenty. Obraz maibutnoho. [Elektronniy resurs]. – Rezhym dostupu : http://institute.gorshenin.ua/annuals/5_studentsi_obraz_budushchego.html
7. Fominykh N. Yu. Vyznachennia zmistu inshomovnoi profesiinoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv z ekonomichnoi kibernetiky / N. Yu. Fominykh [Elektronniy resurs]. – Rezhym dostupu : <http://dspace.uabce.edu.ua>
8. To read or not to read: a question of national consequence. Research report № 47, 2005 [Web site]. – Access mode: http://archive.org/stream/toreadornottorea00iyen/toreadornottorea00iyen_djvu.txt

ПЕТЬКО Л. В. Актуальность обучения студентов чтению текстов на иностранном языке путём формирования профессионально ориентированной иноязычной среды обучения в условиях университета.

Статья посвящена рассмотрению актуальности обучения студентов чтению текстов путем формирования профессионально ориентированной иноязычной среды обучения в условиях университета. В своих научных поисках автор опирается на широкую экспериментальную базу, полученную учеными США, Украины в направлении изучения состояния читательской компетенции студенческой молодежи. В статье автор отмечает, что для достижения учебной цели актуальным является формирование профессионально

ориєнтованої іноязычної учебної середі, в котрій взаємозв'язані як принципи дидактики, так і методическі принципи системи обучення іноязычним язикам і культурам. Підчеркується, що обучення читанню тесно зв'язано з дидактическими функціями аутентичних іноязычних текстів, їх складністю і доступністю в процесі смислового воспріяття, з отбором текстів, з організаційними формами читання текстів.

Обрацається вниманіе на актуальність формірованія моральних цінностей у молодіжці, де суцтвенну роль іграють учебне заведеніе, в котрому получаєт образваніе студент, і література.

Ключевіє слова: університет, студенти, текст, іноязычний язик, читательська компетенція, професіонально орієнтованна іноязычна среда обученія.

PET'KO L. V. Actuality of teaching students of foreign languages reading texts in the way of forming professionally oriented foreign educational environment.

The article widle covers the actuality of teaching students of foreign languages reading texts by profession aimed in the way of forming professionally oriented foreign educational environment. The article deals with the problem of reader's competence of students in the USA and Ukraine. The auther analyses some experimental indicators in this way. The data here demonstrate that reading is an irreplaceable activity in developing productive and active adults as well as healthy communities.

The author starts by telling the readers that for the achievement of educational aim the problem of forming professionally oriented foreign educational environment is. Didactics and methodical principles will be connected in the process of foreign languages and cultures teaching. It is underlined that the teaching of reading text is connected with the didactic functions of authentic foreign language texts, their difficulty and accessibility in the sense understanding, the selection of the texts, and the organization forms of reading texts.

The author draws to the conclusion on actuality of forming moral values for the students where a university and literature an important part play.

Keywords: university, students, text, reader's competence, professionally oriented foreign language teaching environment

УДК 374

Попова Г. Д.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СИСТЕМИ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

В статті проводиться аналіз педагогічного потенціалу системи позашкільної освіти у вирішенні проблем становлення особистості вихованців, який дозволяє стверджувати, що позашкільна освіта є невід'ємною складовою системи освіти України.

Ключові слова: Позашкільна освіта, компоненти позашкільної освіти, завдання позашкільної освіти, стратегічні напрямки розвитку позашкільної освіти.

Дискусії про місце і роль позашкільної освіти не припиняються з моменту її зародження й протягом становлення. Одні вважають, що позашкільна освіта є одною з головних ланок безперервної освіти в системі виховання всебічно розвиненої особистості, найповнішого розкриття її